

Onderzoeksprotocol

Rekenkamercommissie Waterschap Rivierenland

&

Rekenkamercommissie Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Colofon

De rekenkamercommissie Waterschap Rivierenland (WSRL)

Samenstelling:

Leden: Wijnand van de Giessen (extern voorzitter)
Bert Hogemans (extern vicevoorzitter)
Bart van der Helm (extern lid)
Peter van den Bosch (intern lid)
Henk van 't Pad (intern lid)

Secretaris: Koos Kappert
K.Kappert@wsrl.nl
06 - 27 52 81 91

Postadres: Postbus 599
4000AN TIEL

Website: www.wsrl.nl

De rekenkamercommissie Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR)

Samenstelling:

Leden: Wijnand van de Giessen (extern voorzitter)
Bert Hogemans (extern vicevoorzitter)
Bart van der Helm (extern lid)

Secretaris: Koos Kappert
Koos.Kappert@hdsr.nl
06 - 27 52 81 91

Postadres: Postbus 550
3990GJ HOUTEN

Website: www.hdsr.nl

1. Voorwoord

Het Algemeen Bestuur van het waterschap Rivierenland (WSRL) en het Algemeen Bestuur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) hebben uit overwegingen van kwaliteit, continuïteit en efficiency in 2016 besloten om de krachten te bundelen en met een gezamenlijke rekenkamercommissie vanaf 2017 de leden van het Algemeen Bestuur van beide waterschappen te ondersteunen bij hun werkzaamheden.

De rekenkamerfunctie wordt vanaf 1 januari 2017 ingevuld door twee rekenkamercommissies in één personele unie. Dat betekent dat de externe leden van de rekenkamers in gezamenlijkheid zijn benoemd en dat er één gemeenschappelijk secretariaat is. Bij Waterschap Rivierenland hebben daarnaast ook twee interne leden zitting in de rekenkamercommissie.

In dit onderzoeksprotocol beschrijft de rekenkamercommissie¹ de richtlijnen die zij hanteert bij de uitvoering van haar onderzoek. Het doel van dit protocol is om waarborgen te bieden voor de kwaliteit van de onderzoeken van de rekenkamercommissie en voor een goed verloop van het gehele onderzoeksproces binnen de organisatie. Daarnaast wil de rekenkamercommissie met dit protocol inzicht verschaffen in de werkwijze van de rekenkamercommissie en hierdoor bijdragen aan de transparante sfeer waarbinnen de rekenkamercommissie haar taken wil uitoefenen.

Bij de samenstelling van dit protocol is gebruik gemaakt van de handreiking onderzoek die is opgesteld door de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK). Dit protocol is geen statisch document; de toekomstige ontwikkeling van het rekenkamerwerk kan aanleiding zijn om dit protocol op onderdelen te herzien. Het onderzoeksprotocol is door beide rekenkamercommissies vastgesteld en wordt door beide rekenkamercommissies gehanteerd.

2. Inleiding

De taak van de rekenkamercommissie is het toetsen van het door het waterschap gevoerde bestuur op drie onderdelen:

1. rechtmatigheid: Voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?
2. doelmatigheid: Is de voorbereiding en uitvoering van beleid efficiënt verlopen?
3. doeltreffendheid: Zijn de beoogde effecten van het beleid ook daadwerkelijk behaald?

De onderzoeken zijn primair gericht op de maatschappelijke effecten van het gevoerde beleid en bedrijfsvoering. In de onderzoeken wordt het voldoen aan wet en regelgeving alleen betrokken als dit relevant is voor de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde beleid.

3. Missie

De rekenkamercommissie wil door middel van haar onderzoeken een positieve bijdrage leveren aan de kwaliteit van het Algemeen Bestuur van de waterschappen. De rekenkamercommissie werkt aan deze missie door onafhankelijk onderzoek uit te voeren en op basis daarvan aanbevelingen te doen. De rekenkamercommissie rapporteert aan het Algemeen Bestuur.

Haar onafhankelijke positie wordt ingevuld met een positief-kritische houding ten opzichte van het waterschap. In publicaties van de rekenkamercommissie worden zowel de zaken die goed gaan als de zaken die verbetering behoeven toegelicht.

¹ Ter wille van de leesbaarheid wordt in dit document verder gesproken over één rekenkamercommissie, terwijl in feite bedoeld wordt de twee rekenkamercommissies van de twee waterschappen, die eenzelfde onderzoeksprotocol hanteren.

4. Onderwerpselectie

4.1 Genereren onderzoeksonderwerpen

De rekenkamercommissie heeft een onafhankelijke positie binnen het waterschap. Dit betekent dat de rekenkamercommissie zelf bepaalt welke onderwerpen worden onderzocht en hoe het onderzoek wordt ingericht. Het Algemeen Bestuur, maar ook derden, die een aannemelijk belang hebben in de werkingssfeer van het waterschap, kunnen de rekenkamercommissie verzoeken om een bepaald onderwerp nader te onderzoeken. Allen wordt via de website de mogelijkheid geboden om suggesties voor onderzoek aan te dragen.

Alle inkomende verzoeken worden in de rekenkamercommissie besproken. De rekenkamercommissie beslist of deze verzoeken worden gehonoreerd. Op verzoeken van het Algemeen Bestuur zal als gevolg van de verordening op de rekenkamercommissie altijd een reactie volgen. Indien nodig kan de verzoeker van een onderzoek worden uitgenodigd door de rekenkamercommissie om zijn verzoek nader toe te lichten.

De rekenkamercommissie laat zich bij haar keuze van onderwerpen niet alleen leiden door verzoeken, maar houdt ook zelf bij wat er aan thema's speelt binnen het waterschap. Hiervoor maakt de rekenkamercommissie gebruik van officiële stukken zoals bestuursstukken, de begroting en jaarrekening etc. Verder hanteert de rekenkamercommissie andere bronnen, zoals interviews, lokale kranten, vakbladen en oriënteert zich op het werk van andere rekenkamer(commissie)s in het land. De rekenkamercommissie houdt op deze wijze een groslijst van onderwerpen bij.

Niet alle onderwerpen zullen zich lenen voor een uitgebreid rekenkameronderzoek zoals beschreven in dit protocol. In sommige gevallen kan worden bekeken of de onderzoeksvraag op andere wijze door de rekenkamercommissie kan worden beantwoord, bijvoorbeeld in de vorm van een korte analyse.

4.2 Selectiecriteria

In het algemeen geldt dat de rekenkamercommissie bij de keuze van haar onderwerpen een zo groot mogelijke bijdrage aan de missie en doelstelling van de rekenkamercommissie beoogt, gerelateerd aan de inzet van schaarse onderzoekscapaciteit. Meer specifiek hanteert de rekenkamercommissie voor te onderzoeken onderwerpen de volgende criteria:

- gaan over zaken die door het waterschap/hoogheemraadschap te beïnvloeden zijn;
- zijn maatschappelijk (is niet altijd publiek!) relevant;
- hebben (mede) een groot financieel belang;
- sluiten aan op de visie, doelen en beleidsprioriteiten van het waterschap/hoogheemraadschap;
- hebben een politiek-bestuurlijk belang;
- leveren bruikbare leereffecten op voor Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
- spelen ook bij de andere waterschappen;
- kunnen een korte doorlooptijd hebben;
- leveren een degelijk onderzoeksresultaat op;
- zetten niet de interne bedrijfsvoering centraal (deze is hoogstens een verklarende factor);
- onderzoeken worden (t.z.t) verspreid over meerdere beleidsterreinen.

5. Onderzoek

5.1 Soorten onderzoek

De rekenkamercommissie onderscheidt drie categorieën:

1. onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid;
2. onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beheer en de organisatie;
3. onderzoek naar (de controle op) de rechtmatigheid van het financieel beheer en de financiële verantwoording.

Binnen deze drie categorieën van onderzoek zijn vele varianten mogelijk. Het accent kan liggen op verschillende aspecten van beleid en verschillende onderdelen van het beleidsproces, zoals de besluitvorming, beleidsdoelstellingen, informatievoorziening, de uitvoering van het beleid, de kosten, beleidsprestaties of de maatschappelijke effecten van beleid.

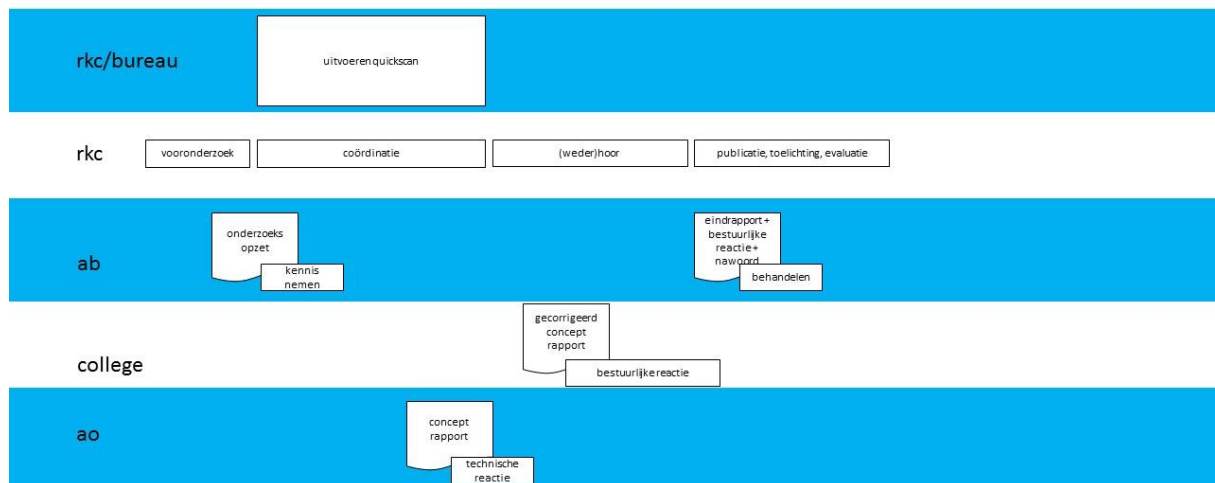
De toets op de doeltreffendheid en doelmatigheid vindt achteraf (ex post) plaats, na vaststelling van het beleid. De rekenkamercommissie is gericht op het doen van aanbevelingen voor de toekomst.

Qua breedte en diepte onderscheidt de rekenkamercommissie twee type onderzoeken:

a. Rekenkamercommissiebrief (quick scan)

Een rekenkamercommissie-brief vraagt een relatief beperkte onderzoeksinzet en is gericht op het verkennen of benoemen van evidente concrete leerpunten. Het zijn brieven waarin de rekenkamercommissie de resultaten van onderzoek met een beperkte reikwijdte publiceert. Hiermee kan de rekenkamercommissie flexibeler inspelen op ontwikkelingen of vragen uit het Algemeen Bestuur of de samenleving. Een rekenkamercommissie-brief bevat feitelijke en deugdelijk onderbouwde bevindingen, maar deze kunnen in relatief korte tijd worden opgespoord door afbakening van de reikwijdte en diepgang van het onderzoek te beperken en doordat de bronnen om tot bevindingen te komen zeer toegankelijk zijn en snel geanalyseerd kunnen worden.

Rekenkamercommissiebrief (quick scan)

RKC Waterschap Rivierenland / Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

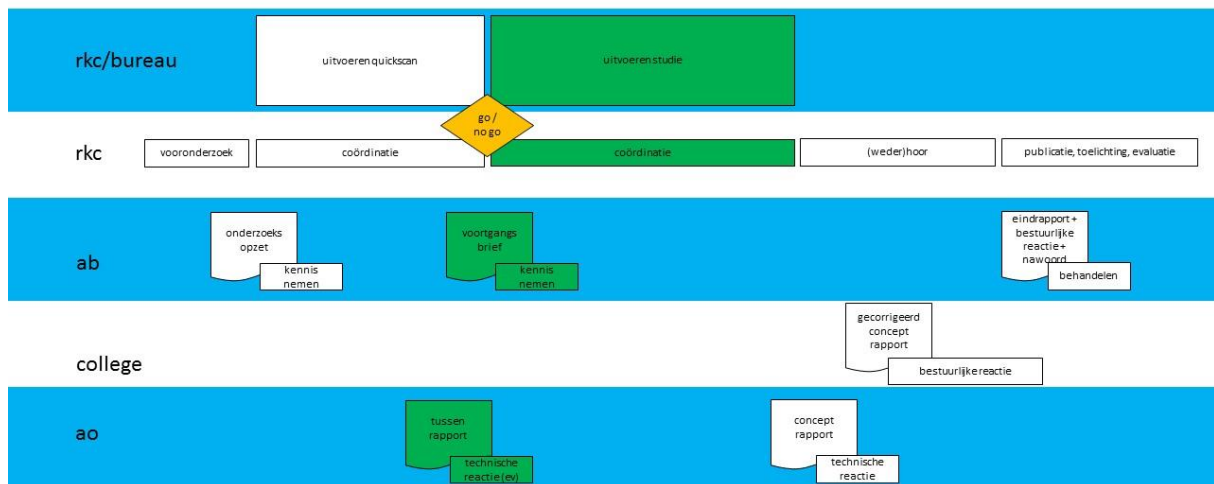
In deze en volgende figuren wordt bedoeld met

- 'bureau': (eventueel) in te zetten extern expertise voor het uitvoeren van het (feiten)onderzoek.
- 'rkc': rekenkamercommissie
- 'ab': Algemeen Bestuur
- 'college': college van dijkgraaf en (hoog)heemraden
- 'ao': ambtelijke organisatie

b. Rekenkamercommissiestudie

Een studie vraagt een grotere onderzoeksinzet en is gericht op een zo precies mogelijke weergave van de feitelijke situatie en het formuleren van leerpunten die mede voortvloeien uit een diepgaande analyse van oorzaken achter geconstateerde problemen. Een rekenkamercommissiestudie wordt opgestart door middel van een Quick Scan. Dit biedt de mogelijkheid om de vraagstelling en relevantie tussentijds (eventueel formeel) te evalueren en te bepalen of het doorzetten van een diepgaand onderzoek noodzakelijk en zinvol is.

Rekenkamercommissiestudie (uitgebreid onderzoek)

RKC Waterschap Rivierenland / Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Belangrijk in dit kader is het managen van verwachtingen. De rekenkamercommissie zal deze bij de start van het onderzoek zo expliciteren dat een helder beeld van de op te wekken verwachtingen ontstaat.

Anderhalf à twee jaar na publicatie van een onderzoeksrapport kan de rekenkamercommissie besluiten tot een vervolgonderzoek. Daarin gaat de rekenkamercommissie na welke maatregelen het college heeft getroffen op basis van de besluiten van het Algemeen Bestuur en welk effect deze maatregelen hebben gesorteerd.

5.2 Onderzoeksopzet

Nadat een onderzoeksonderwerp is bepaald, wordt de onderzoeksopzet vastgesteld. De rekenkamercommissie verricht hiervoor vooronderzoek in de vorm van een analyse van relevante documenten en literatuur. Indien nodig kan de rekenkamercommissie besluiten om een aantal oriënterende gesprekken met sleutelpersonen te voeren.

De onderzoeksopzet omvat in elk geval de volgende onderdelen:

A	Wat willen we bereiken?	1. Aanleiding en achtergronden onderzoeksvraag
2. Doel van het onderzoek
B	Wat willen we weten?	3. Centrale vraagstelling en deelvragen
4. Omschrijving normenkader
C	Hoe komen we dat te weten?	5. Globale onderzoeksopzet: keuzeonderzoeksinstrumenten
6. Organisatie: tijdpad, inhuur externe expertise en kosten

De definitieve onderzoeksopzet wordt ter kennisneming toegezonden aan het Algemeen Bestuur en het college van dijkgraaf en heemraden. Daarbij wordt ook aangegeven welk lid van de rekenkamercommissie het onderzoek coördineert. Ook kan de rekenkamercommissie een persbericht uitbrengen waarin het onderzoek wordt aangekondigd.

De definitieve onderzoeksopzet vormt het uitgangspunt voor het onderzoek. Door ieder onderzoek in de vorm van een quickscan op te starten behoudt de rekenkamercommissie een zekere flexibiliteit. Uit de quickscan kan blijken dat het niet (meer) mogelijk of niet (meer) opportuun is de onderzoeksopzet in de bestaande vorm uit te voeren. Indien de quickscan geen vervolg krijgt volgt de reguliere cyclus

van hoor en wederhoor conform paragraaf 10 van dit protocol, tenzij het onderzoek nadrukkelijk wordt afgebroken en teniet gedaan. Indien de quickscan wordt vervolgd door verder onderzoek verzendt de rekenkamercommissie een voortgangsbrief en tussenrapportage aan het Algemeen Bestuur.

De rekenkamercommissie behoudt zich het recht voor de onderzoeksopzet aan te passen. Wanneer er substantiële wijzigingen in de onderzoeksopzet worden aangebracht, zal dit worden meegedeeld aan het Algemeen Bestuur en het college van dijkgraaf en heemraden.

5.3 Jaarplan en tussentijdse verzoeken

Aan het einde van het jaar stelt de rekenkamercommissie het onderzoeksprogramma voor het komende jaar vast, alsmede een voorlopige selectie van onderzoeken voor het volgende jaar. De rekenkamercommissie doet dit aan de hand van bovenstaande selectiecriteria. Het onderzoeksprogramma wordt ter kennisneming aan het Algemeen Bestuur gestuurd en geplaatst op de website.

Gedurende het jaar kunnen betrokkenen bij de secretaris van de rekenkamercommissie een schriftelijk verzoek om onderzoek indienen. Ook de website van de rekenkamercommissie biedt deze mogelijkheid. De indiener van een onderzoeksverzoek kan worden gevraagd om het verzoek inhoudelijk te motiveren.

Tussentijdse verzoeken om onderzoek vanuit het Algemeen Bestuur kan de rekenkamercommissie, afhankelijk van urgentie en beschikbaar budget, lopende het jaar honoreren. De rekenkamercommissie maakt daar zelf een afweging in.

Wanneer de rekenkamercommissie besluit niet op een verzoek van het Algemeen Bestuur om onderzoek in te gaan, deelt de rekenkamercommissie dit gemotiveerd in een brief aan het Algemeen Bestuur mee.

6. Start van het onderzoek

Voor elk onderzoek treedt één van de leden van de rekenkamercommissie op als coördinator van het onderzoek. De coördinator is actief betrokken bij het lopende onderzoek en fungeert als klankbord voor de secretaris. De secretaris bewaakt de dagelijkse voortgang van het onderzoek en vormt het eerste aanspreekpunt.

Het feitelijke onderzoek bestaat uit de volgende onderdelen:

- dossierstudie;
- interviews;
- experts raadplegen;
- concept rapport;
- hoor en wederhoor;
- definitief rapport.

Aan een onderzoek gaat vooraf, afhankelijk van het onderzoeksonderwerp, een gesprek met de portefeuillehouder, de manager van de betrokken eenheid/eenheden en/of de (secretaris-)directeur. In dit gesprek zal een vertegenwoordiging van de rekenkamercommissie een toelichting geven op de onderzoeksaanpak. De desbetreffende manager kan desgewenst medewerkers, waarvan hij het nuttig acht dat zij ook op de hoogte zijn van het onderzoek, voor dit gesprek uitnodigen. De rekenkamercommissie zal de manager vragen om een contactpersoon voor het onderzoek aan te wijzen.

In het startgesprek worden over en weer afspraken gemaakt over de procedure en de planning van het onderzoek, de wijze waarop met gegevens wordt omgegaan, hoe de rekenkamercommissie de door haar benodigde informatie van de betrokken sector zo snel mogelijk kan verkrijgen en hoe de belasting van het organisatieonderdeel door het onderzoek zoveel mogelijk kan worden beperkt. De rekenkamercommissie hanteert hierbij de door de waterschappen gehanteerde richtlijnen.

7. Samenwerking met externen

Indien de aard en/of de omvang van het onderzoek hiertoe noodzaakt, zal extern ondersteuning worden gezocht voor de uitvoering van het onderzoek. De ondersteuning kan op diverse manieren worden geregeld:

- Een professioneel onderzoeksbureau;
- Stagiaires van hogeschool of universiteit, al of niet extern gecoördineerd;
- Ambtenaren van een ander waterschap;
- Andere door de rekenkamercommissie adequaat geachte uitwerkingen.

Indien voor een extern professioneel bureau wordt gekozen, zal de rekenkamercommissie zich conformeren aan het aanbestedingsbeleid van waterschap, waaraan zonodig rekenkamerspecifieke voorwaarden zullen worden toegevoegd. Aan de hand van de onderzoeksopzet zullen de externe bureau's gevraagd worden een offerte uit te werken. De bureaus ontvangen bij de offerteaanvraag het onderzoeksprotocol van de rekenkamercommissie met het verzoek in hun offerte rekening te houden met de werkwijze van de rekenkamercommissie. De bureaus met de meest aansprekende offerte zullen worden uitgenodigd voor een presentatie van hun offerte. Op basis hiervan maakt de rekenkamercommissie een keuze.

De bureaus zullen bij de offerteaanvraag nadrukkelijk worden gevraagd of zij al werkzaam zijn of waren voor een van de beide waterschappen. Wanneer dit het geval is en de rekenkamercommissie vaststelt dat dit het risico van belangenverstremming met zich mee zou kunnen brengen, betekent dit dat de onderzoeksopdracht niet aan het desbetreffende bureau zal worden verstrekt.

Het uitgangspunt bij de inschakeling van externe bureaus is dat de eindverantwoordelijkheid, de regie en het uitbrengen van de eindrapportage bij de rekenkamercommissie blijft liggen. Dit betekent dat belangrijke beslissingen over de inrichting, voortgang, conclusies en aanbevelingen van het onderzoek door de rekenkamercommissie worden genomen.

De secretaris van de rekenkamercommissie is verantwoordelijk voor de dagelijkse voortgang van het onderzoek en vormt het primaire aanspreekpunt voor het bureau. Van het bureau wordt verwacht dat dit zich houdt aan het onderzoeksprotocol. Tijdens hun onderzoek hebben zij dezelfde bevoegdheden als de rekenkamercommissie. Dit betekent onder meer dat ze toegang krijgen tot de voor hen relevante informatie. De secretaris introduceert de onderzoeker(s) bij de contactpersonen voor het onderzoek.

8. Voortgang en dossiervorming

8.1 Voortgang

Voor de loop van het onderzoek gelden de volgende regels:

- Gedurende het onderzoek houdt de rekenkamercommissie een logboek bij waarin relevante ontwikkelingen in het onderzoek worden bijgehouden.
- Alle verslagen van interviews worden ter accordering aan de geïnterviewden voorgelegd.
- Het uitgangspunt is (uiteindelijk) openbaarheid: slechts in uitzonderlijke gevallen worden documenten of gespreksverslagen als vertrouwelijk benoemd.
- Er is regelmatig overleg tussen de secretaris en de coördinator over de voortgang van het onderzoek.

In geval van samenwerking met een extern bureau gelden aanvullend de volgende regels:

- Het onderzoeksbureau rapporteert de secretaris in overleg periodiek over de voortgang, zowel inhoudelijk als (indien relevant) qua urenbesteding.
- Het onderzoeksbureau houdt een logboek bij waarin relevante ontwikkelingen in het onderzoek worden genoteerd

- De rekenkamercommissie-leden en de secretaris kunnen aanwezig zijn bij de interviews die door het externe bureau worden afgenomen.
- De onderzoekers zijn aanwezig bij de behandeling van het onderzoeksrapport in de raadscommissie(s).
- De rekenkamercommissie krijgt de beschikking over het gehele onderzoeksdossier dat door het onderzoeksbureau wordt opgebouwd.
- Het is het onderzoeksbureau niet toegestaan om buiten de rekenkamercommissie om contact op te nemen met derden over de voortgang of de resultaten van het onderzoek.
- De externe communicatie tijdens en na afloop van het onderzoek verloopt via de rekenkamercommissie. Verzoeken van derden worden door het onderzoeksbureau naar haar doorverwezen.

Gedurende het onderzoek vormt de rekenkamercommissie een onderzoeksdossier. Dit bestaat in elk geval uit :

1. Opbouw onderzoeksdossier;
2. Onderzoeksopzet en schriftelijke correspondentie hierover met betrokkenen;
3. Offerte(s) onderzoeksbureau(s) (indien van toepassing);
4. Het logboek van (de) rekenkamercommissie en (het) onderzoeksbureau;
5. Alle gespreksverslagen;
6. Alle tussentijdse notities m.b.t. dataverzameling en analyse;
7. Eindrapport;
8. Schriftelijke stukken inzake technisch wederhoor;
9. Inhoudelijke reactie college;
10. Nawoord rekenkamercommissie;
11. Aanbiedingsbrief Algemeen Bestuur;
12. Persberichten die in het kader van het onderzoek zijn uitgebracht;
13. Verslagen van de voortgangsbesprekingen van de rekenkamercommissie;
14. Verslagen van de behandeling in de bestuurscommissie(s) en het Algemeen Bestuur.

8.2 Archivering

De rekenkamercommissie houdt zich bij de bewaring van haar dossiers aan de termijnen uit de Archiefwet. De dossiers zijn toegankelijk voor derden voor zover zij geen vertrouwelijke gegevens bevatten. Voor inzage in vertrouwelijke stukken dient een verzoek te worden ingediend bij de rekenkamercommissie.

9. Rapportage

Het uitgangspunt in de rapportage is transparantie. Het moet volstrekt helder zijn hoe de rekenkamercommissie tot haar eindoordeel komt. In de rapportage wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen normen (criteria), bevindingen, conclusies en aanbevelingen. Wanneer in de tekst wordt gerefereerd aan een bepaald document of een gesprek dan wordt deze bron vermeld.

Bij het opstellen van het rapport wordt de volgende indeling als uitgangspunt genomen:

- Samenvatting;
- Vraagstelling en achtergronden;
- Opzet;
- Bestuurlijke nota;
- Nota van bevindingen;
- Bijlagen : bronnen (lijst van geïnterviewden, tussentijdse notities en documenten en literatuur).

In het algemeen geldt dat wordt gestreefd naar een korte, bondige rapportage. Dit betekent dat achtergrondinformatie zoveel mogelijk in de bijlagen wordt verwerkt.

De rekenkamercommissie is eindverantwoordelijk voor de inhoud van het rapport. Dit houdt in dat de rapportage herkenbaar moet zijn als rapport van de rekenkamercommissie. Wanneer het onderzoek

mede is uitgevoerd door een extern bureau, dan wordt dit bureau vermeld. De eindverantwoordelijkheid van de rekenkamercommissie houdt tevens in dat de commissie zelf haar aanbevelingen formuleert aan het Algemeen Bestuur en/of aan het college.

10. Zienswijzen

De verordening op de rekenkamercommissie bepaalt dat het mogelijk is voor betrokkenen om hun zienswijzen op het conceptrapport kenbaar te maken. De rekenkamercommissie maakt hierbij een onderscheid tussen een technische reactie en een bestuurlijke reactie.

10.1 Technische reactie

De rekenkamercommissie biedt allereerst de mogelijkheid tot een technische reactie. Dit betekent dat betrokkenen de mogelijkheid krijgen het conceptrapport te controleren op feitelijke onjuistheden. Het rapport zal, nadat dit in concept gereed is, voor wat betreft de feitelijke bevindingen worden aangeboden aan ambtelijk betrokkenen. Hen wordt de gelegenheid gegeven hun commentaar aan de commissie kenbaar te maken. Hiervoor wordt een termijn in acht genomen van twee weken. De rekenkamercommissie bepaalt wie er als betrokkenen worden aangemerkt. Na het verstrijken van deze termijn worden gebleken feitelijke onjuistheden in het rapport gecorrigeerd.

10.2 Bestuurlijke reactie

Vervolgens wordt het definitieve rapport inclusief conclusies en aanbevelingen aan het college voorgelegd voor een bestuurlijke reactie. Hiervoor geldt een termijn van vier weken, tenzij de rekenkamercommissie meent dat er valide redenen zijn om hiervan af te wijken. Naar aanleiding van de bestuurlijke reactie kan de rekenkamercommissie een nawoord opstellen. Het eindrapport zal inclusief de bestuurlijke reactie en het nawoord worden aangeboden aan het Algemeen Bestuur. Het rapport gaat vergezeld van een aanbiedingsbrief waarin wordt ingegaan op het doel, de inhoud en de resultaten van het onderzoek en aanbevelingen van de rekenkamercommissie.

11. Publicatie en publiciteit

Met het aanbieden van het rapport aan het Algemeen Bestuur zal de rekenkamercommissie ook een persbericht versturen. Dit persbericht wordt zo nodig opgesteld in overleg met een communicatiemedewerker. Het rapport wordt aan bij het onderzoek betrokkenen verzonden en het rapport en het persbericht worden op de website van de rekenkamercommissie geplaatst.

De voorzitter van de commissie is primair de woordvoerder die de media te woord staat. Hij kan zich laten bijstaan door het commissielid die als coördinator tijdens het onderzoek is opgetreden. Zonodig kan de rekenkamercommissie besluiten een persconferentie te houden.

12. Behandeling in Algemeen Bestuur en natraject

12.1 Behandeling Algemeen Bestuur

Het eindrapport biedt de rekenkamercommissie aan het Algemeen Bestuur. De voorzitter en eventueel de andere leden van de rekenkamercommissie zijn in de desbetreffende vergadering aanwezig om toelichting te verschaffen op het rapport.

12.2 Natraject

Na afloop van elk onderzoek vindt er een evaluatie plaats. In deze evaluatie wordt door de rekenkamercommissie en eventueel het extern bureau teruggeblikt en nagegaan voor welke onderdelen verbeteringen mogelijk zijn. Desgewenst kan de rekenkamercommissie besluiten anderen bij deze evaluatie te betrekken. Een en ander wordt vastgelegd in een evaluatienotitie. Dit kan leiden

tot het wijzigen van het onderzoeksprotocol. Het jaarlijkse verslag van de rekenkamercommissie bevat een onderdeel waarin aandacht wordt besteed aan dit aspect.

13. Vaststelling en ondertekening

Vastgesteld in de vergadering van de rekenkamercommissie WSRL van 29 maart 2017

&

Vastgesteld in de vergadering van de rekenkamercommissie HDSR van 29 maart 2017

Mr. Wijnand van de Giessen
Voorzitter

Koos Kappert
Secretaris